

To pierwszy taki projekt: uczelnie z Polski i Estonii połączyły siły, rozwijając językową pasję u swoich studentów. Udowodniły przy okazji, że czasem warto spojrzeć tuż za miedzę (albo odrobinę dalej), by zobaczyć, że piękno jest całkiem blisko. Piękno kultur, języków i tożsamości narodowych odkrywają twórcy oraz uczestnicy projektu kierowanego przez badaczki z Wydziału Lingwistyki Stosowanej UW i nagrodzonego grantem NAWA.

” Nie żałuję żadnej chwili, którą spędziłam na wyjeździe w Estonii. Uważam, że dzięki projektowi dostałam to, czego oczekuję od studiów, czyli balans między poszerzaniem wiedzy a poznawaniem nowych kultur i zawieraniem nowych znajomości.

Yana Perets, Uniwersytet Warszawski

” Dzięki udziałowi w szkole mogłam porozmawiać z mieszkańcami Tallinna w trzech językach. Podczas wyjazdu miałam też okazję uczestniczenia w festiwalu Maslenica, w skansenie na obrzeżach Tallinna. Tam obejrzałam koncert tradycyjnych estońskich pieśni i zobaczyłam stroje ludowe. Dobrze bawiłam się z uczestnikami Re:Poola.

Anna Woźniak, Uniwersytet Warszawski

” Ten projekt jest bardzo ciekawym doświadczeniem. Bardzo miło mi było poznać wspaniałych ludzi z Uniwersytetu Warszawskiego. Dni, które razem spędziliśmy, pozostaną dla mnie niezapomniane.

Nikita Afanasjev, Uniwersytet Talliński

” Nasz projekt to spełnienie mojego dziecięcego marzenia. Dał nam duży powiew świeżego powietrza w tej naszej studenckiej rutynie. Jest on dla mnie osobiście takim renesansem, ponieważ, wracając z Tallinna, czułam, że wracam jako nieco inna osoba, z wieloma cennymi doświadczeniami, z ogromną dawką motywacji.

Agnieszka Bartnikowska, Uniwersytet Warszawski

” Przez te trzy tygodnie nie czułam się jak turystka, która ogląda najważniejsze zabytki i wraca do domu. Czułam się jak mieszkanka Estonii. Myślę, że to zasługa naszych estońskich kolegów.

Zofia Horoszek, Uniwersytet Warszawski

” Projekt ten dał mi możliwość lepszego poznania polskiej kultury, zdobycia praktyki konwersacyjnej. Dał mi także nowe kontakty poza Estonią. Dzięki temu projektowi spełnia się moje wielkie marzenie podróżowania po Europie.

Aleksandra Lapa, Uniwersytet Talliński

To odczucia niektórych z 17 studentów uczestniczących w polsko-estońskiej szkole zorganizowanej przez nauczycieli z uniwersytetów Warszawskiego i Tallińskiego (TLU). Inicjatywa sfinansowana ze środków Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA) jest częścią szerszego projektu *Wielojęzyczność regionu bałtyckiego*. Realizują go badaczki z Wydziału Lingwistyki Stosowanej UW wspólnie z kolegami – najpierw litewskimi, teraz estońskimi. To właśnie z tymi ostatnimi zapoczątkowany został pierwszy projekt polsko-estoński w ramach programu NAWA „Promocja języka polskiego”.

– Cieszymy się, że intensyfikację współpracy z Estonią rozpoczyna właśnie Uniwersytet Warszawski – mówią dr hab. Joanna Piotrowska i dr Marta Małachowicz z Instytutu Komunikacji Specjalistycznej i Interkulturowej UW, które kierują projektem *Re:Poola. Polsko-estońska szkoła języka polskiego i kultury polskiej*.

Jak zaznacza dr hab. Joanna Piotrowska, przedsięwzięcie ma „podwójną tożsamość” – bałtycką i sławistyczną. Z jednej strony chodziło o umożliwienie studentom lingwistyki

stosowanej na Uniwersytecie Warszawskim poznawania Estonii, jej kultury i specyfiki, z drugiej – o promocję języka i kultury polskiej.

– Mnie osobiście z Estonią łączą długie lata współpracy, ponieważ przyjeżdżam tutaj od studiów, w zasadzie co roku. Mam przyjaciół w tym środowisku akademickim. I to oni zawsze podkreślają konieczność rozwoju ścieżki polonistycznej, która na Uniwersytecie Tallińskim realizowana jest w bardzo skromnym wymiarze – to właściwie tylko lektorat z języka polskiego. Nasza szkoła jest krokiem w tym kierunku – mówi dr hab. Piotrowska.

Estonia jest ważnym ośrodkiem naukowym. To tu tworzył m.in. Jurij Łotman, światowej sławy semiotyk, historyk kultury i literatury. Dzięki projektowi polscy studenci mieli okazję bliżej poznać spuściznę uczonego.

– Nasz projekt nie wziął się znikąd. Swoje pomysły realizowaliśmy stopniowo, na tyle, na ile umożliwiały nam to finanse. Zaczęliśmy właściwie trzy lata temu, korzystając z Programu Indywidualizacji Kształcenia na UW. Dzięki tym środkom w roku akademickim 2021/2022 zorganizowaliśmy cykl wykładów gościnnych.

Przyjechał do nas wówczas m.in. prof. Grigori Utgof z Uniwersytetu Tallińskiego, który po dwóch latach stał się estońskim koordynatorem naszego obecnego projektu. To był początek współpracy, ale też międzyuczelnianej przyjaźni – dodaje dr Marta Małachowicz.

SZKOLNA PRZYJAŹŃ

Zapytane o powód realizacji tego typu przedsięwzięcia badaczki zgodnie przyznają, że chodziło przede wszystkim o stworzenie miejsca oraz okazji do wzajemnego poznania się i przyjaźnienia studentów polskich i estońskich.

– To było dla nas bardzo ważne, bo wiemy, że przyjaźnie z czasów studenckich zostają później na całe życie, a dodatkowo poszerzają horyzonty – mówi dr Małachowicz.

Innym czynnikiem była chęć wzmocnienia mobilności studenckiej, zwłaszcza tej związanej z krótkoterminowymi i grupowymi wyjazdami – inaczej niż np. w przypadku programu Erasmus. Polsko-estońska szkoła trwała kilka tygodni, stanowiąc element umiędzynarodowienia uczelni. Studenci z UW uczestniczyli w zajęciach na Uniwersytecie Tallińskim, mogąc w praktyce sprawdzić swoją umiejętność

we współpracy dwóch uczelni: Uniwersytetu Warszawskiego (UW) i Uniwersytetu Tallińskiego (TLU)

realizowany: w Estonii | 1. etap w Polsce | 2. etap

międzynarodowy

3. miejsce w konkursie NAWA „Promocja języka polskiego” w roku 2023

główny wykonawca: Uniwersytet Warszawski

dydaktyczny

finansowany z grantu Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej

pierwszy projekt we współpracy z Estonią w ramach programu NAWA „Promocja języka polskiego”

pod patronatem honorowym rektorów UW i TLU

kierownictwo projektu:

- ze strony polskiej: dr Marta Małachowicz (UW), dr hab. Joanna Piotrowska (UW)
- ze strony estońskiej: prof. Grigori Utgof (TLU)

1 zł

PRYZNANE FINANSOWANIE
145 820,54 zł

Projekt graficzny: Ewa Boguszevska

O Estonii na UW

- W 2016 roku sieć LERU rozpoczęła ścisłą współpracę z siedmioma czołowymi Uniwersytetami Europy Środkowej (CE7), wśród których znajdują się: Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Belgradzki (Serbia), Uniwersytet Lublański (Słowenia), Uniwersytet Zagrzebski (Chorwacja), Uniwersytet w Tartu (Estonia), Uniwersytet Karola (Czechy) oraz Uniwersytet Loránda Eötvösa (Węgry). Zrzeszone w sieci uczelnie dążą do poprawy warunków studiowania i prowadzenia badań naukowych w całej Europie, wzmocnienia współpracy naukowo-dydaktycznej oraz uświadamiania roli uniwersytetów badawczych rządowi krajów i politykom.
- W 2014 roku na Uniwersytecie Warszawskim gościł ówczesny prezydent Estonii Toomas Hendrik Ilves, który wygłosił na uczelni wykład *25 Years After: The Evolution of Mental Geography in Europe*.
- Naukowcy z UW współpracują z estońskimi badaczami, w czasopiśmie naukowym ukazują się ich wspólne artykuły, w 2022 roku na przykład na łamach „Scientific Reports” opublikowano pracę o mszywiolach z późnego syluru.
- Obecnie na Uniwersytecie Warszawskim zajęcia z języka estońskiego prowadzi Katedra Hungarystyki. Studenci poznają tu też literaturę, kulturę i społeczeństwo Estonii. Historia kultur państw bałtyckich wykładana jest w Instytucie Kultury Polskiej. Przyszli bałtyści kształcą się w Katedrze Językoznawstwa Ogólnego, Migowego i Bałtystyki.

posługiwania się językami obcymi, których uczą się na studiach, ale też poznać sposób kształcenia w zagranicznym ośrodku. Sami stali się natomiast ambasadorami własnej kultury.

– Jednym z modułów projektu były zajęcia w ramach bloku „Studenci – studentom. Język polski ze studentami z Polski!”. Studenci z Uniwersytetu Warszawskiego pod opieką wykładowców uczyli swojego języka i kultury kolegów z Estonii. To była świetna okazja do weryfikacji ich własnych kompetencji nauczycielskich – część naszych studentów realizuje też ścieżkę pedagogiczną – tłumaczy dr Małachowicz.

POLSKIE ŚLADY W ESTONII

Projekt *Re:Poola* rozpoczął się w grudniu 2023 roku. Obejmuje on dwa obszary problemowo-tematyczne (kulturoznawczo-literaturoznawczy i językoznawczy) ujęte w trzy moduły zajęć: wspomniany wcześniej „Studenci – studentom. Język polski ze studentami z Polski”, „Z polskim do Polski albo język polski w praktyce”, a także „język polski w kulturze i przez kulturę”. Uczestniczyło w nim jedenaścioro studentów z UW i sześcioro z Uniwersytetu Tallińskiego, ośmioro wykładowców z czterech jednostek Uniwersytetu Warszawskiego (Wydział Lingwistyki Stosowanej, Wydział „Artes Liberales”, Centrum Języka Polskiego i Kultury Polskiej dla Cudzoziemców „Polonicum”, Centrum Nauczania Języków Obcych), pięścioro z Uniwersytetu Tallińskiego oraz dwie osoby spoza środowiska

akademickiego: tłumaczka literatury estońskiej na polski i estońska dziennikarka.

– Bardzo ważną cechą naszego projektu jest jego ogólnouniwersytecki charakter. Uczestniczą w nim różne jednostki UW, nie zamykamy się w ramach jednego wydziału – zaznacza dr hab. Joanna Piotrowska.

Pierwszy etap trwał trzy tygodnie i odbywał się w Estonii, a drugi dwa tygodnie w Polsce. Wśród zorganizowanych zajęć były m.in. wykłady mistrzowskie, spotkania dyskusyjne, warsztaty, objazdy naukowe, wycieczki krajoznawcze czy spacer edukacyjny. Podczas jednego z tych ostatnich studenci zwiedzali np. polskie miejsca w Tallinnie. Do najbardziej znanych należą m.in. „polska górka” (*Poolamägi*), czyli park przy ul. Staadioni w miejscu dawnego cmentarza katolickiego, na którym chowani byli Polacy, czy ławka Fryderyka Chopina przy pl. Wolności. W trakcie objazdów naukowych uczestnicy szkoły odwiedzili np. Helsinki, gdzie mieści się Biblioteka Słowiańska z bogatą kolekcją XVI-wiecznych poloników, a podczas wycieczek edukacyjnych zobaczyli np. Tartu, po którym studentów oprowadzała emerytowana profesor miejscowego uniwersytetu, opowiadając zarówno o Juriju Łotmanie, jak i historii samego miasta.

KOOSTÖÖ POOLAGA

W nazwie projektu *Re:Poola* ukrywa się chęć odpowiedzi na zainteresowanie Estończyków

Polską – jej kulturą i językiem (*Poola* to po estońsku Polska). Badaczki z Wydziału Lingwistyki Stosowanej starają się rozwijać możliwości poznawania Estonii przez studentów UW. Planują m.in. nawiązanie współpracy z ambasadą tego kraju i innymi uczelniami estońskimi, a także rozwijanie projektu *Wielojęzyczność regionu bałtyckiego*.

Ten ostatni zapoczątkowany został w Instytucie Komunikacji Specjalistycznej i Interkulturowej Uniwersytetu Warszawskiego dzięki finansowaniu z uczelnianego Funduszu Doskonałości Dydaktycznej. Pierwsza część projektu dotyczyła sytuacji językowej na Litwie. Składały się na nią specjalistyczne trzytygodniowe kursy z udziałem wykładowców z Uniwersytetu Wileńskiego. Naukowczynie liczą na kontynuację współpracy z NAWA w ramach programu „Promocja języka polskiego”.

– Jesteśmy bardzo wdzięczne Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej za prowadzenie tego rodzaju programów, dzięki którym możemy realizować własne pomysły. Doceniamy również zaangażowanie rektora UW, który objął nasz projekt patronatem honorowym i uczestniczył w uroczystości otwarcia szkoły w Warszawie. Wsparcie dla *Re:Poola* oznacza przede wszystkim przekazanie studentom cennych doświadczeń i rozwijanie ich wiedzy; czegoś, co pozostanie i nimi już na całe życie – mówi dr Małachowicz.